

Mezinárodní zaměstnanecké vztahy a jejich instituce

Josef Horňáček

Nadnárodní/Internacionální korporace

- Globalizace a nové formy mezinárodní dělby práce
- Rozšíření nadnárodních korporací (multinational companies, MNCs), 80. léta
- Ekonomická internacionalizace vs. Snížení regulační kapacity na národní úrovni.
- Nové formy institucí a aktérů na mezinárodním trhu práce

Koncepty internacionalizace

- **Občanství** a jeho formy – na internacionální úrovni neexistuje obdoba občanství v rámci národního státu.
- Jiné formy **sdružování** a kolektivní členství aktérů v mezinárodních institucích.
- Problém **legitimity** a rozhodování na mezinárodní úrovni. Kolektivní aktéři nemohou reprezentovat zájmy jednotlivců vázané k národnímu státu, ale také ostatní partnery ve vyjednávání.
- Problém **demokracie** a odpovědnosti vůči členům ve fungování mezinárodních odborových organizací.

Mezinárodní regulace

- Vládnutí (governance) a vláda (government). Vládnutí jako kontrola pravidel, procesů, mechanismů, agendy a protokolu. „Corporate governance“ a „global governance“ jako důsledek ztráty regulační kapacity na národní úrovni. Vláda jako politický program, legislativa, administrativa a exekutivní byrokracie.
- Vznik nového regulačního systému na základě mezinárodních smluv. Institucionalizace v podobě ILO (Mezinárodní organizace práce). Národní státy sdružené v ILO mohou přistupovat ke smlouvám diferencovaně (nebo vůbec ne).

Mezinárodní aktéři

- ILO
- Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund, IMF)
- Světová banka (World Bank, WB), v současnosti agentury OSN s úkolem zajistit spravedlivé jednání při výkonu práce, udržovat finanční stabilitu a podporovat ekonomický rozvoj.
- ITUC (International Trade Union Confederation), od 2006 střežová organizace odborových centrál 163 zemí.
- ETUC (European Trade Union Confederation) a
- BusinessEurope (Konfederace evropských podnikatelských svazů), partneři EU při tvorbě regulačních opatření na trhu práce.
- Nevládní neziskové organizace (NGOs) jako Oxfam, Amnesty International, Living Wage Movement, War on Want

Europeizace a Zákoník práce I

- Směrnice Rady 91/533/EHS ze dne 14. října 1991 o povinnosti zaměstnavatele informovat zaměstnance o podmínkách pracovní smlouvy nebo pracovního poměru.
- Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění.
- Směrnice Rady 94/45/ES ze dne 22. září 1994 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na území Společenství a skupinách podniků působících na území Společenství.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství.
- Směrnice Rady 96/34/ES ze dne 3. června 1996 o rámcové dohodě o rodičovské dovolené uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS.

Europeizace a Antidiskriminační zákon

- Směrnice Rady 75/117/EHS ze dne 10. února 1975 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se uplatňování zásady stejné odměny za práci pro muže a ženy.
- Směrnice Rady 76/207/EHS ze dne 9. února 1976 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/73/ES.
- Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ.
- Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání.

European Labour Authority

- Stále vyšší počet pracovníků překračujících hranice a pracujících v jiných, než domovských státech (13,5 mil. osob v r. 2019).
- Koordinační orgán pracovní mobility a sociální bezpečnosti. Návaznost na volný pohyb pracovních sil.
- Metodické řízení EURESu (European Employment Services).
- Kontrola, kooperace a výměna informací o uplatňování evropské pracovní legislativy ve členských státech.
- Založena 2019, od 2021 sídlo v Bratislavě.

European Labour Authority: Hlavní úkoly

- Usnadnění přístupu k informacím pro jednotlivce a zaměstnavatele o pracovní mobilitě.
- Podpora členských států v podpoře přeshraničního zaměstnávání a koordinaci s pomocí EURESu.
- Usnadnění kooperace a výměny informací mezi členskými státy.
- Analýza a řízení rizik v oblasti přeshraniční pracovní mobility.
- Podpora členských států v budování kapacit na poli pracovní mobility.
- Podpora členských států ve zvládnutí nedeklarované práce.
- Diskuse mezi členskými státy o aplikaci relevantních úprav unijního práva.

European Labour Authority: Řešená témata

- Mezinárodní silniční doprava: pracovní podmínky a platy.
- Pracovní práva kampaňových pracovníků (zejména zemědělství a potravinářský průmysl).
- Práce na neplnohodnotné pracovní úvazky (undeclared work).
- Aktivity a fungování EURESu, zejména jeho koordinační platformy, která řídí národní aktivity.

Náměty, otázky,
připomínky...

Děkuji za pozornost